

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 16.06.1999
KOM(1999)299 slutlig

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN
TILL RÅDET OCH EUROPAPARLAMENTET**

**Ömsesidigt erkännande inom ramen för uppföljningen av
handlingsplanen om den inre marknaden**

INNEHÅLL

INLEDNING

I. DET ÖMSESIDIGA ERKÄNNANDETS BETYDELSE FÖR DEN INRE MARKNADEN

II. PROBLEM VID TILLÄMPNINGEN AV DET ÖMSESIDIGA ERKÄNNANDET OCH ANALYS AV ORSAKERNA

1. På området för produkter

2. På området för tjänster

III. FÖRSLAG TILL RIKTLINJER

1. Garantera en tillförlitlig övervakning av det ömsesidiga erkännandet

2. Åtgärder som vänder sig till medborgarna och de ekonomiska aktörerna

SAMMANFATTNING

Principen om ömsesidigt erkännande spelar en central roll för den inre marknaden. Den gör det möjligt att garantera den fria rörligheten för varor och tjänster utan att lagstiftningen i medlemsstaterna behöver harmoniseras. Sådillvida är det ömsesidiga erkännandet viktigt för den ekonomiska integrationen samtidigt som subsidiaritetsprincipen respekteras.

I en del medlemsstater råder den uppfattningen, som på vissa punkter delas av kommissionen, att principen om ömsesidigt erkännande inte skulle fungera tillfredsställande och alltför vålla de ekonomiska aktörerna problem.

Enligt kommissionens analys ger tillämpningen av det ömsesidiga erkännandet resultat men gråzoner finns fortfarande, främst därför att de som använder systemet inte tillräckligt känner till principen och dess effekter på verksamheten. Detta gäller både medlemsstaterna och de ekonomiska aktörerna.

I samma anda som då handlingsplanen om den inre marknaden utarbetades föreslår kommissionen en rad initiativ som skall leda till en bättre tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande. Vissa av initiativen vänder sig till de ekonomiska aktörerna, andra till medlemsstaterna. Kommissionen förpliktar sig också att bättre kontrollera att principen tillämpas effektivt.

INLEDNING

I mars 1998 påminde rådet (inre marknaden) om den uppmärksamhet som politikerna borde ägna åt en effektiv tillämpning av det ömsesidiga erkännandet. Rådet betonade också medlemsstaternas direkta ansvar på området. Kommissionen uppmanades att för rådet och Europaparlamentet lägga fram ett meddelande med en analys av de svårigheter som kunnat konstateras vid tillämpningen av det ömsesidiga erkännandet och med förslag på metoder för att få det att fungera bättre. Analysen skulle omfatta områdena för både produkter och tjänster.

Avsikten med detta meddelande är att påminna om den centrala roll som principen om ömsesidigt erkännande spelar för den inre marknaden, undersöka hur den praktiska situationen ser ut och lämna förslag som leder till att det ömsesidiga erkännandet fungerar bättre. Meddelandet ingår dessutom i uppföljningen av den första rapporten om produkt- och kapitalmarknadernas effektivitet, som kommissionen presenterade som en reaktion på slutsatserna från Europeiska rådet i Cardiff (Cardiffrapport nr 1).

Meddelandet riktar sig till Europaparlamentet och rådet. Vissa förslag vänder sig framför allt till de ekonomiska aktörerna i samma anda som präglade dialogen med medborgarna och företagen vilken kommissionen framgångsrikt tog initiativ till.

I. DET ÖMSESIDIGA ERKÄNNANDETS BETYDELSE FÖR DEN INRE MARKNADEN

Principen om ömsesidigt erkännande är viktig för att den inre marknaden skall fungera. Genom den kan den fria rörligheten för varor och tjänster garanteras utan att lagstiftningen i medlemsstaterna behöver harmoniseras. Med stöd av denna princip kan

en medlemsstat inte förbjuda att en produkt som lagligt framställs och marknadsförs i en annan medlemsstat säljs i det egna landet, även om produkten framställs enligt tekniska beskrivningar eller kvalitetskrav som skiljer sig från dem som gäller landets egna produkter. Den mottagande medlemsstaten kan inte frångå denna regel annat än under mycket speciella omständigheter då viktiga krav av allmänt intresse äventyras, t.ex. hälsa, konsumentskydd eller miljö. Man skall till exempel komma i håg att gemenskapens politik på miljöområdet syftar till en hög skyddsnivå och bl.a. bygger på försiktighetsprincipen. En sådan politik kan i vissa fall motivera begränsningar i den fria rörligheten för varor. Dessutom måste de åtgärder som medlemsstaterna i sådana fall vidtar vara förenliga med principerna om nödvändighet och proportionalitet.

På området för tjänster gäller samma princip: en ekonomisk aktör som förmedlar en tjänst i överensstämmelse med lagstiftningen i en medlemsstat skall fritt kunna förmedla samma tjänst i de övriga medlemsstaterna. Den mottagande medlemsstaten kan motsätta sig förmedling av tjänster som görs lagligt av en tjänsteleverantör etablerad i en annan medlemsstat endast i ytterst begränsade fall, nämligen då tjänsterna äventyrar värden av allmänt intresse, t.ex. konsumentskyddet.

Tillämpningen av det ömsesidiga erkännandet är helt i linje med den inre marknadens filosofi, enligt vilken det normalt är ursprungsstatens regler som gäller. Tillämpningen av principen är också ett led i en dynamisk tillämpning av subsidiaritetsprincipen: genom det ömsesidiga erkännandet undviker man att systematiskt införa detaljregler på gemenskapsnivå; det garanterar en större respekt för lokala, regionala och nationella traditioner samt gör det möjligt att bevara den mångfald av produkter och tjänster som tillförs marknaderna. **Det ömsesidiga erkännandet är följaktligen ett pragmatiskt och betydelsefullt instrument för ekonomisk integration.**

Med tanke på att kommissionen har förpliktat sig att lagstifta mindre för att lagstifta bättre blir principen om ömsesidigt erkännande väsentlig för den inre marknadens sätt att fungera.

II. PROBLEM VID TILLÄMPNINGEN AV DET ÖMSESIDIGA ERKÄNNANDET OCH ANALYS AV ORSAKERNA

Kommissionen understryker särskilt att det behövs mer tillförlitlig information för en noggrann utvärdering av hur det ömsesidiga erkännandet tillämpas. Med hjälp av den information som nu finns är det inte möjligt att göra någon exakt bedömning av det ömsesidiga erkännandets ekonomiska räckvidd, men siffrorna i bilagan visar klart att det handlar om en mekanism med mycket stor betydelse för en lång rad industri- och tjänstesektorer¹.

---

¹ För närvarande finns det ingen statistik över alla de fall där det ömsesidiga erkännandet fungerar utan problem, inte heller för de fall där de ekonomiska aktörerna har valt att rätta sig efter mottagarlandets krav eller har avstått från att saluföra sina produkter eller tjänster i andra länder. Då tillämpningen av det ömsesidiga erkännandet inte förorsakar problem har inget klagomål lämnats in; å andra sidan utgör de klagomål som kommissionen noterat sannolikt bara en liten del av de problem som de ekonomiska aktörerna ställts inför.

Det är kommissionens uppgift att handlägga sådana fall som handlar om vägran att tillämpa det ömsesidiga erkännandet, oberoende av om det grundar sig på klagomål från en ekonomisk aktör eller har blivit känt genom kommissionens eget arbete. Kommissionen får också kännedom om förslagen till tekniska standarder och föreskrifter genom medlemsstaternas anmälningar (direktiv 98/34/EG) och om de nationella åtgärder som innebär en avvikelse från principen om fri rörlighet för varor (beslut 3052/95). Alla sådana fall är en indikator på hur det ömsesidiga erkännandet tillämpas i praktiken.

Trots de resultat som tillämpningen av det ömsesidiga erkännandet redan har gett finns det fortfarande problem på produktområdet² och kanske ännu mer på området för tjänster. När företagen tillfrågas om vad som står i vägen för den gränsöverskridande handeln menar företagen i tjänstesektorn, i högre grad än företagen inom produktsektorn, att hindren "praktiskt taget är desamma" på den inre marknaden under perioden 1996-1998 (30 % mot 24 %).

Tillämpningen av bestämmelser som bl.a. avser att skydda konsumenten vållar problem, vilket ofta hänger samman med uppfattningen att detta bara kan åtgärdas helt genom en kontroll i mottagarlandet. Men en sådan kontroll är inte alltid nödvändig för att garantera att konsumenten får ett nödvändigt skydd.

I en del av klagomålen till kommissionen har det framhållits att organisationen inom förvaltningen skulle vara olämplig. Detta leder till dröjsmål i hanteringen, kostnader för administrativa förfaranden, avskräckande åtgärder, oförmåga från den berörda myndighetens sida att behandla komplexa situationer (t.ex. produkter och tjänster av innovativt slag).

Andra administrativa förfaranden är en källa till problem: vissa tjänstemän i importlandet tvekar innan de personligen tar ansvar för godkännande av en produkt som de inte känner väl till eller för intyg på språk som de har dåliga kunskaper i. En sådan attityd från myndigheternas sida går ofta hand i hand med en brist på ömsesidigt förtroende för de åtgärder som vidtagits av myndigheterna i ursprungslandet.

Vissa av de förfaranden som nämnts leder till att aktörerna avstår från att kräva att den berörda nationella myndigheten skall tillämpa det ömsesidiga erkännandet, att de till slut godkänner att deras produkter anpassas till de lokala kraven eller att de etablerar en filial eller ett dotterföretag. I extrema fall avstår de från att marknadsföra sina produkter eller tjänster i en annan medlemsstat. Då görs antingen ingen anmälan till kommissionen eller om så sker, tas den därefter tillbaka. Problemet kvarstår dock.

1. På området för produkter

Problem skapas då de ekonomiska aktörerna tvingas respektera en viss skyddsnivå, särskilt då det gäller komplexa produkter eller då man måste beakta skydd av hälsa,

---

² Enligt resultaten från den undersökning inom industrin som genomfördes i oktober 1998 inom ramen för Resultattavla för den inre marknaden ansåg 80 % av de tillfrågade företagen att det fortfarande fanns hinder i vägen för att kunna utnyttja den inre marknaden utan gränser. På frågan om vilka hinder de hade stött på svarade 41 % olika tekniska standarder och föreskrifter och 34 % certifierings- och tillståndsförfaranden.

säkerhet³ eller konsumentskydd. I sådana situationer är man i mottagarlandet ofta övertygad att det enda riktiga sättet att skydda allmänintresset är det som landet förordar.

De sektorer där problem oftast rapporteras är livsmedel, elektromekanik, fordon, ädelmetaller, byggnadsverksamhet och kemi (tab. 1 och 2 i bilagan).

2. På området för tjänster

På det här området är det mycket svårt att skaffa sig fullständig information och statistik över tillämpningen av det ömsesidiga erkännandet, i synnerhet därför att området inte är homogent och omfattar mycket olika aspekter.

Normalt uppstår problemen med tillämpningen av det ömsesidiga erkännandet när medlemsstaterna vidtar åtgärder för att skydda "allmänintresset", t.ex. konsumentskyddet. Därigenom kan hinder skapas för den fria rörligheten för tjänster på den inre marknaden. De tjänstesektorer som för närvarande berörs av de flesta klagomålen är marknadskommunikation, byggnadsverksamhet, patentombudsverksamhet och säkerhetstjänster (tab. 3). Att klagomål framförs är emellertid ett bristfälligt kriterium, eftersom de som förmedlar finansiella tjänster till exempel inte brukar framföra klagomål till kommissionen. Dessa klagomål brukar nämligen ställas till kontrollmyndigheterna i den mottagande medlemsstaten, med vilka leverantören av finansiella tjänster har intresse av att utveckla långsiktiga kontakter.

På området för yrken som reglerats i lag drabbas enskilda personer mer än företagen⁴ av de problem som är förknippade med tillämpningen av principen om ömsesidigt erkännande av examensbevis. Fastän allt tyder på att det ömsesidiga erkännandet har spelat en positiv roll på det området, är antalet klagomål fortfarande ansevärt, vilket framgår av rapporten Medborgarnas rådgivningstjänst som sammanställdes för kommissionens räkning i februari 1999. Den största svårigheten ligger i att motsvarigheten till den förvärvade utbildningen måste bedömas i varje enskilt fall (tab. 4 i bilagan).

På området för finansiella tjänster har man kunnat konstatera att man ibland felaktigt tillgriper begreppet allmänintresse för att motivera avvikelse från tillämpningen av det ömsesidiga erkännandet och hindra marknadsföring av finansiella produkter som lagligt marknadsförs i ursprungsstaten. Kommissionen har kunnat konstatera att den felaktiga användningen av begreppet allmänintresse orsakas av att medlemsstaterna tolkar och tillämpar begreppet olika.

Om alla medlemsstater tillämpade samma grundläggande kriterier för konsumentskyddet, skulle de vara mer benägna att tillåta finansföretag som är auktoriserade i ursprungsstaten att på basis av etablering och fritt tillhandahållande av tjänster driva handel med de

---

³ Ungefär 20 % av de anmälningar som gjordes 1998 enligt direktiv 98/34 gällde sålunda kosttillskott eller livsmedel. Siffran stiger till 65 % för de anmälningar som gjordes enligt beslut 3052/95 sedan det trädde i kraft. I grönboken om allmänna principer för livsmedelslagstiftningen har kommissionen angett vissa områden (t.ex. kosttillskott) där harmonisering är att föredra framför ömsesidigt erkännande.

⁴ Direktiven om ömsesidigt erkännande av yrkeskvalifikationer vänder sig direkt till dem som har dessa kvalifikationer. I vissa direktiv föreskrivs dock etableringsfrihet för företag, under förutsättning att det i dessa företag finns personer i ansvarig ställning med kvalifikationer eller erfarenhet av detta slag.

nationella kunderna och erbjuda dem produkter som saluförs i andra medlemsstater utan att ålägga finansföretagen ytterligare krav. Kommissionen tillkännagav därför i meddelandet *Finansiella tjänster: genomförande av en handlingsram för finansiella tjänster: en handlingsplan*⁵ att den i samarbete med medlemsstaterna kommer att upprätta en förteckning över hindren för gränsöverskridande transaktioner mellan företag och konsumenter för de berörda finansiella tjänsterna och analysera på vilka villkor man bör tillämpa bestämmelserna om konsumentskydd i mottagarlandet.

På området för marknadskommunikation beror svårigheterna framför allt på att de nationella reglerna inte är lika, i synnerhet då det gäller reklam. Samma legitima intressen (skydd av folkhälsan, skydd av minderåriga) har sålunda gett upphov till mycket olika lösningar (totalt eller partiellt förbud, självreglering etc.). Kommissionen har på det här området intagit ett innovativt förhållningssätt genom att i ett tidigt skede engagera medlemsstaterna i överläggningar i expertgrupper.

På området för elektronisk handel har kommissionen pekat ut juridiska problem som begränsar de möjligheter som den inre marknaden erbjuder och som inte har kunnat undanröjas enbart genom tillämpning av fördraget. Kommissionen har därför lagt fram ett förslag till direktiv om vissa juridiska aspekter på den elektroniska handeln. Syftet är att garantera den fria rörligheten för informationssamhällets tjänster mellan medlemsstaterna genom tillkomsten av en tydlig och stabil rättslig ram. I direktivet föreskrivs att vissa områden som ger upphov till särskilda problem skall harmoniseras, medan redan befintlig harmonisering och ömsesidigt erkännande skall räcka på de andra områdena.

Enligt den analys som kommissionen gjort tycks det vara viktigt att förbättra och öka kunskapen om principen om ömsesidigt erkännande bland de ekonomiska aktörerna och de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna.

III. FÖRSLAG TILL RIKTLINJER

Kommissionen vill understryka hur viktigt det ömsesidiga erkännandet är för den inre marknads funktion genom att göra de ändringar som behövs för att det ömsesidiga erkännandet skall fungera ännu bättre.

1. Garantera en tillförlitlig övervakning av det ömsesidiga erkännandet.

- För att utvärdera de framsteg som görs med tillämpningen av det ömsesidiga erkännandet och skaffa sig tillförlitligare och mera omfattande statistik än nu kommer kommissionen vart annat år att sammanställa en **utvärderingsrapport** som överlämnas till rådet och Europaparlamentet. De viktigaste slutsatserna i rapporten kan ingå i Resultattavlan för den inre marknaden⁶. Med hjälp av rapporten bör det bli

⁵ KOM (99) 232 slutlig, 11.5.1999

⁶ I dag finns det i Resultattavlan redan upplysningar om de anmälningar som inkommit till kommissionen enligt direktiv 98/34 (tekniska standarder och regler) och beslut 3052/95 (nationella åtgärder som avviker från principen om fri rörlighet för varor inom gemenskapen)

lättare att ringa in de områden där det ömsesidiga erkännandet fortfarande förorsakar problem men också att fokusera de lösningar som är resultatet av bilateralt samarbete med vissa medlemsstater för att de skall **vara till hjälp** för andra medlemsstater med samma problem. Den första rapporten av detta slag bifogas meddelandet.

- Kommissionen kommer att fortsätta att systematiskt, uppmärksamt och snabbt garantera att de **skyldigheter respekteras** som följer av en riktig tillämpning av gemenskapsrätten på området för ömsesidigt erkännande från medlemsstaternas sida. Utifrån de klagomål som kommissionen får ta emot kommer den att undersöka om ett problem inom en viss sektor i en medlemsstat också finns i övriga medlemsstater. Om så är fallet kommer kommissionen **på egen hand** att inleda överträdelseförfaranden enligt fördraget i de berörda fallen.
- Man måste utnyttja alla möjligheter som **anmälningsförfarandet** i direktiv 98/34/EG ger, eftersom det är ett instrument för att främja det ömsesidiga erkännandet. Anmälningsförfarandet spelar nämligen en avgörande roll för att förebygga hinder för den fria rörligheten för varor och tjänster i informationssamhället⁷. Att i nationell lagstiftning föra in principen om det ömsesidiga erkännandet på områden som inte har harmoniserats och där de tekniska bestämmelserna blir allt fler är ett första steg mot att garantera att principen tillämpas och att de ekonomiska aktörerna får information om sina rättigheter, vilket möjliggör en konkret tillämpning av den ovannämnda principen.

2. Åtgärder som vänder sig till medborgarna och de ekonomiska aktörerna

Åtgärder från kommissionens sida

Kommissionen har tagit som sin uppgift att underlätta dialogen mellan medborgarna och företagen. Många initiativ har tagits: arbetet med Handlingsplanen om den inre marknaden i juni 1997 ledde till att det skapades "kontaktpunkter" i varje medlemsstat, dialogen med medborgarna och företagen inleddes i juni 1998 och en webbplats på Internet för företagen har varit öppen sedan början av 1999⁸. Förfarandet i direktiv 98/34 kommer att bli ännu tydligare tack vare den nya webbplatsen på Internet (« PISA ») som kommer att öppnas sommaren 1999. Härigenom kommer alla ekonomiska aktörer i gemenskapen att få kännedom om nationella lagstiftningsinitiativ om samtliga produkter och tjänster i informationssamhället⁹.

Förbättrad information och ekonomisk analys

Kommissionen påminner om att det ömsesidiga erkännandet kräver kraftiga insatser på det praktiska planet: ett av de områden där det behövs investeringar är

---

⁷ Direktiv 98/48 av den 20 juli 1998, vilket träder i kraft den 5 augusti 1999, EGT L 217, 5.8.1998, s. 18.

⁸ <http://europa.eu.int/business>

⁹ Man får inte heller glömma broschyren *La directive 83/189/EG commentée* (sedermera direktiv 98/34/EG), en handledning över sätten att skaffa sig information om nationella tekniska standarder och bestämmelser. I den kan de ekonomiska aktörerna hämta nyttig och fullständig information om anmälningsförfarandet

informationsområdet. Av den anledningen kommer kommissionen att ta initiativ till flera nya åtgärder:

- Under år 2000 kommer kommissionen att utarbeta och publicera en **Handledning** om tillämpningen av principen om ömsesidigt erkännande på området för industriprodukter, särskilt avsedd för nationella och regionala myndigheter, företag, advokater etc. Inom vissa känsliga sektorer kommer kommissionen att samråda med dem som berörs, t.ex. med hjälp av **frågeformulär**. På sikt kommer **handledningar** om tillämpningen av det ömsesidiga erkännandet inom vissa sektorer att utarbetas tillsammans med dem som berörs. De små och medelstora företagens särdrag kommer särskilt att beaktas.
- För en större allmänhet (ekonomiska aktörer, branschorganisationer) kommer kommissionen att sammanställa en **kommentar** till tillämpningen av beslut 3052/95 om nationella åtgärder som avviker från principen om fri rörlighet för varor. Inom ramen för förvaltningssamarbetet håller kommissionen på att uppdatera **handledningen** om tillämpningen av detta beslut. Handledningen vänder sig främst till medlemsstaternas förvaltningar.
- I framtiden skall rapporten kunna inledas med en **ekonomisk analys** om hur det ömsesidiga erkännandet tillämpas inom olika **sektorer**. Det är viktigt att bättre kunna bedöma det ömsesidiga erkännandets ekonomiska räckvidd. Det skulle också kunna ge näring åt övervägandena inom ramen för Cardiffprocessen I om övervakning av marknaderna för produkter, tjänster och kapital. Denna ekonomiska analys ska ge en uppfattning om dels vilka kostnaderna blir om man inte tillämpar det ömsesidiga erkännandet inom vissa sektorer, dels de fördelar det för med sig då det tillämpas väl. Analysen bör göra det möjligt att mäta vidden av de problem som finns och klargöra vilka åtgärder som ska prioriteras i framtiden.
- När det gäller vissa **finansiella produkter** har kommissionen förpliktat sig att granska de nationella konsumentskyddsreglerna (inkl. de allmänna bestämmelser som gäller produkterna/tjänsteleverantörerna i de övriga medlemsstaterna). Kommissionen kommer att utföra ett minutiöst arbete för att finna eventuella överensstämmelser mellan de regler som påminner om varandra. Arbetet skall utmynna i en utförlig rapport till rådet och Europaparlamentet. Rapportens slutsatser kommer att utgöra grunden för den framtida politiken på området. Kommissionen kommer också att publicera ett meddelande om tillämpningen av begreppet allmänintresse inom försäkringsbranschen. För att öka transaktionerna med finansiella tjänster genom elektronisk handel och garantera konsumenterna ett rimligt skydd skall enligt handlingsplanen en grönbok om elektronisk handel och finansiella tjänster utarbetas.

Att utforma utbildningen

- Kommissionen avser att på europeisk nivå anordna **sektorsvisa rundabordskonferenser** om det ömsesidiga erkännandet. Till dessa konferenser kommer att inbjudas representanter för medlemsstaternas behöriga myndigheter och branschorganisationer inom de sektorer som mest berörs av tillämpningen av det ömsesidiga erkännandet. Samtidigt föreslår kommissionen att varje medlemsstat arrangerar **seminarier** om det ömsesidiga erkännandet på nationell, regional och lokal nivå. Det är önskvärt att de olika berörda myndigheterna och ett antal företrädare för

de ekonomiska aktörerna deltar. De små och medelstora företagen uppmuntras särskilt att delta.

- I likhet med vad som gjordes för att öka kunskapen om gemenskapsrätten bland advokater och myndighetspersoner (Action Robert Schuman) tänker kommissionen anmoda medlemsstaterna att lägga fram **konkreta förslag** till att öka kunskapen om principen om ömsesidigt erkännande bland dem som berörs och bidra till finansieringen, oberoende av om de utarbetas nationellt eller om de berör flera medlemsstater. En interaktiv informationspolitik om den verksamhet som pågår medlemsstaterna emellan bör följaktligen utformas.

Att göra mekanismerna för att lösa problemen effektivare

- Den rapport som kommissionen kommer att publicera vart annat år om tillämpningen av det ömsesidiga erkännandet kommer att öka möjligheten att mera i detalj bedöma behovet av ett nytt initiativ om **harmonisering** eller ytterligare harmonisering på vissa områden med beaktande av subsidiaritetsprincipen. Harmonisering måste tillgripas när det bedöms nödvändigt, t.ex. när alla försök att tillämpa det ömsesidiga erkännandet har misslyckats och när gemenskapens ingripande tillför ett mervärde. I varje enskilt fall måste man särskilt undersöka vilka kostnader som avsaknaden av harmonisering leder till på ett visst område.
- Kommissionen kommer att utforma en **standardansökan** som kommer att sändas till berörda branschförbund på europeisk och nationell nivå och som deras medlemmar kan använda i kontakterna med de myndigheter som ansvarar för tillämpningen av det ömsesidiga erkännandet. Kommissionen anser nämligen att de ekonomiska aktörerna, då de ställs inför en vägran att tillämpa det ömsesidiga erkännandet, av de behöriga myndigheterna i mottagarlandet skall kunna kräva en omedelbar och utförlig motivering, byggd på vetenskapliga argument, varför en produkt eller en tjänst som saluförs enligt lagen i ursprungsstaten inte garanterar samma skydd av mottagarstatens allmänintresse.
- Med tillämpning av de interna regler som nyligen började gälla¹⁰ och i linje med de senaste framstegen som gjorts med handläggningen av fall som kommissionen får ta emot kommer den att fortsätta att ägna all den kraft som behövs för att se till att ytterligare minska **handläggningstiden** av enskilda **klagomål** som sänds till kommissionen inom ramen för tillämpningen av det ömsesidiga erkännandet. Genom riktade åtgärder till **problemsektorerna** kommer den också att arbeta för att principen tillämpas bättre.
- De bilaterala s.k. paketmötena, som kommissionen anordnar tillsammans med en medlemsstat på området för varor, kommer även att anordnas på området för **tjänster** (naturligtvis får dessa möten inte leda till att man väntar med att inleda överträdelseförfaranden). Man kommer att se till att sådana förslag till lösningar som medlemsstaterna lägger fram vid dessa möten **följs upp mera systematiskt**.

---

¹⁰ "Förbättringar i kommissionens handläggning av överträdelseförfaranden", SEK (1998)1109, 24.6.1998

- På området för marknads kommunikation har **metoden** för utvärdering och tillämpning av det ömsesidiga erkännandet **uppdaterats**, så att de berörda myndigheterna i medlemsstaterna involveras mera¹¹. Med denna modell som förebild är kommissionen övertygad om nyttan av att införa **mekanismer** som skapar större synergi mellan kommissionen och medlemsstaterna. Metoden skulle kunna tillämpas på **andra områden** för tjänster.
- På området för finansiella tjänster till privatpersoner har kommissionen för avsikt att utforma ett **nätverk på gemenskapsnivå för att handlägga klagomål** (en särskild ombudsman skulle finnas för de finansiella tjänsterna)¹². På så sätt skall man främja samarbetet mellan nationella förlikningsorgan för att lösa gränsöverskridande tvister, vilket skulle gagna de europeiska konsumenterna.
- Särskilda sektorsinitiativ ska bidra till en bättre tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på området för **tjänster**, bl.a. inom sektorn för lufttransporter (tack vare förslaget att upprätta *European Aviation Safety Authority*) och inom sektorn för telekommunikationer (kommissionens kommande meddelande om regelverket gällande telekommunikationer).

Den internationella dimensionen

- Det ömsesidiga erkännandet spelar också en viktig roll i **gemenskapens förbindelser med tredje land** som ett medel att undanröja eller i varje fall reducera handelshindren. På området för tjänster erbjuder Allmänna tjänstehandelsavtalet (GATS) möjligheter att sluta avtal om ömsesidigt erkännande av kvalifikationer, tillstånd, regleringar och andra krav som rör tillhandahållandet av tjänster. På området för varor gör Gatt-koden om tekniska handelshinder det möjligt för och till och med uppmuntrar medlemmarna WTO att sluta avtal om ömsesidigt erkännande. Det ömsesidiga erkännandet går i det här fallet inte lika långt som då det gäller den inre marknaden, men det utgör ett mycket användbart instrument för gemenskapens politik för yttre handel. På det området har gemenskapen slutit eller är i färd att sluta avtal om ömsesidigt erkännande rörande bedömning av överensstämmelse. I fråga om TEP (Transatlantiska ekonomiska partnerskapet) undersöker gemenskapen möjligheterna till ömsesidigt erkännande av de tekniska reglerna på olika områden för varor och tjänster.

Åtgärder från medlemsstaternas sida

Det är i första hand **medlemsstaterna** som har ansvaret för genomförandet av principen och kommissionen ser det som önskvärt att ett verkligt partnerskap skapas mellan medlemsstaterna och kommissionen för att det ömsesidiga erkännandet skall fungera bättre.

---

¹¹ Efter att ha gått igenom befintliga nationella åtgärder uppmanas medlemsstaternas experter att yttra sig om tillämpningen av det ömsesidiga erkännandet på grundval av de beröringspunkter som det har visat sig att det finns. Om det inte finns någon överensstämmelse skall man överväga vilka som är de lämpligaste åtgärderna (harmonisering eller någon annan åtgärd).

¹² "Att genomföra handlingsramen för finansmarknaderna: en handlingsplan", KOM (1999) 232, 11.5.1999

- Genom avgörande i EG-domstolen har det nyligen fastställts att det i den nationella lagstiftningen skall finnas **klausuler om ömsesidigt erkännande**¹³. Att det formellt finns klausuler om ömsesidigt erkännande är främst ett resultat av tillämpningen av anmälningsförfarandet som inrättades genom direktiv 98/34/EG. Genom att de nationella tekniska reglerna, som nu befinner sig på förslagsstadiet, granskas av övriga medlemsstater och av kommissionen tvingas medlemsstaterna att rätta sin lagstiftning efter kraven i artikel 28 i EG-fördraget (tidigare artikel 30) som är tillämplig i det här fallet. Det tillkommer varje medlemsstat att finna ett lämpligt rättsligt verktyg, men kommissionen rekommenderar att förfarandet görs så tydligt som möjligt. Tack vare dessa klausuler vet inte bara enskilda personer utan också behöriga nationella myndigheter och ansvariga för inspektions- och kontrollfunktioner hur man skall tillämpa det ömsesidiga erkännandet på ett visst område.
- Utom i särskilt besvärliga fall skall medlemsstaterna vara skyldiga att inom **rimlig tid** besvara begäran från ekonomiska aktörer och medborgare om tillämpningen av det ömsesidiga erkännandet (t.ex. tre månader). Tidigare har det brustit i det fallet.
- För att skapa en gemensam förvaltningskultur bör medlemsstaterna dessutom **samarbeta mera sinsemellan** för att finna lösningar på problem som gäller tillämpningen av det ömsesidiga erkännandet. Mötena med cheferna för samordningscentrerna kan vara till nytta i det fallet.
- Den redan inledda dialogen mellan de nationella förvaltningarna samt mellan dessa och kommissionen om genomförandet av direktiv 98/34/EG skall intensifieras med hjälp av ett nytt **telematiknätverk** för medlemsstaternas kontakter.
- **Att mera systematiskt vända sig till "kontaktpunkterna"**, som tillkom för alla områden på den inre marknaden inom ramen för genomförandet av handlingsplanen 1997 och beslut 3052/95, skall i fortsättningen uppmuntras av medlemsstaterna¹⁴. På området för yrken som är reglerade i lag tillkom genom direktiven om en generell ordning **nationella samordnare**. Deras roll, som liknar kontaktpunkternas på den inre marknaden, skall stärkas.
- För att understryka medlemsstaternas roll och deras ansvar för ett effektivt genomförande av beslut 3052/95 anmodar kommissionen medlemsstaterna att regelbundet (t.ex. varje år) utarbeta en **kortfattad rapport** om svårigheter och tänkbara förbättringar.

Kommissionen uppmanar Europaparlamentet och rådet att

- **bekräfta den betydelse de tillmäter principen om ömsesidigt erkännande som något centralt för den inre marknaden.**

---

¹³ De klausuler om ömsesidigt erkännande som finns i en medlemsstats lagstiftning medger att produkter som stämmer överens med lagstiftningen i en annan medlemsstat tillåts enskilt innanför det landets gränser. Dom C-184/96, kommissionen mot Frankrike ("gåslever"), REG 1998, s. I-6167

¹⁴ De ekonomiska aktörerna känner ännu inte tillräckligt väl till att kontaktpunkterna finns. Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att sprida mesta möjliga information om dessa och så ofta som möjligt ta hjälp av berörda decentraliserade myndigheter.

- informera sig om detta meddelande och den första rapporten om tillämpningen av det ömsesidiga erkännandet och stödja de lösningar som kommissionen föreslår för att öka den effektiva tillämpningen av principen om ömsesidigt erkännande, öka kunskapen om de rättigheter som denna mekanism ger och medlen för efterlevnaden av dem.
- stödja de initiativ vars syfte är att öka förståelsen för det ömsesidiga erkännandets ekonomiska betydelse och övervaka de framsteg som görs i genomförandet av denna mekanism i syfte att minska nuvarande snedvridning.
- anmoda medlemsstaterna att vidta nödvändiga åtgärder för att garantera en bättre tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på alla nivåer.

Tab. 1. Statistik över fall som gäller överträdelse av det ömsesidiga erkännandet på produktområdet under perioden 1996-98 (källa: kommissionen)

Medlemsstat	Antal fall	Avgjorda fall	Nedlagda fall	Genomsnittlig tidsåtgång för förfarandet (i månader)	Pågående förfaranden
A	16	4	1	12	11
B	15	2	4	13	9
DK	8	1	3	18	4
D	33	9	10	14,5	14
E	19	5	4	10	10
FIN	6	2	0	28,5	4
F	52	22	5	16,5	25
GR	10	3	2	8,5	5
IRL	1	0	0	uppgift saknas	1
I	23	2	4	12,5	17
L	0	0	0	uppgift saknas	0
NL	12	4	1	11,5	7
P	7	1	2	14,5	4
S	17	7	3	22,5	7
UK	10	1	3	6	6

Totalt	228	63	42	15,5	123
--------	-----	----	----	------	-----

Tab. 2. Mest berörda sektorer (1996-1998)

Sektor	Antal fall	% av samtliga fall
Livsmedel	61	25 %
Elektromekanik	58	24 %
Fordon	57	23 %
Ädelmetaller	18	7 %
Byggnadsverksamhet	17	7 %
Kemi	7	3 %
Övriga sektorer	27	11 %

Tab.3 : Statistik över fall som gäller vägran att tillämpa det ömsesidiga erkännandet på området för icke harmoniserade tjänster (källa : kommissionen)

Verksamhet	Antal överträdelser	Ursprung	Slag av överträdelser	Handläggningstid
Utbildning	1	2 klagomål	Etableringsskyldighet	Förfarandet pågår sedan mars 1998
Privat säkerhetstjänst	3	6 klagomål	Etableringsskyldighet	Förfarandena pågår sedan 1993 och 1995. Ett annat förfarande avgjordes mellan 1993 och 1998
Tjänster för teknisk produktkontroll	1	1 klagomål	Etableringsskyldighet	Förfarandet avgjordes mellan 1997 och 1998(1år)
Personaluthyrning, arbetsförmedling	3	10 klagomål	Etableringsskyldighet (2) och skyldighet att ställa en finansgaranti i mottagarlandet (1)	Förfaranden pågår sedan 1992, 1994 och 1997
Byggnadsverksamhet	5	50 klagomål	Skyldighet att betala sociala avgifter för utsänd personal	Förfaranden pågår sedan 1990(1) 1993 (1), 1996(2) och 1998(1)
Järn- och metallindustri	1	3 klagomål	Skyldighet att betala sociala avgifter för utsänd personal	Förfaranden pågår sedan 1989

Patentombud	5	1 klagomål 4 förfaranden som inlets på egen begäran	Skyldighet att skaffa tillstånd eller vara registrerad	Ett förfarande pågår sedan 1997 och de fyra övriga sedan 1998
Byggnadsverksamhet	1	3 klagomål	Skyldighet att skaffa tillstånd eller registrera sig i förväg	Förfarande pågår sedan 1997
Byggnadsverksamhet/järn- och metallindustri	5	5 klagomål	Status som utsänd anställd från tredje land – Arbetstillstånd från ursprungslandet	Förfaranden pågår sedan 1995 (3) och 1998 (2)
Marknadskommunikation	13	klagomål	Tvivel om lämpligheten hos reglerna i det land som tjänsterna vänder sig till	Förfaranden pågår sedan 1994, 1996, 1998 och 1999

Tab. 4 : Det ömsesidiga erkännandet på området för kvalifikationer för yrken som är reglerade i lag. (källa: kommissionen)

Erkännande av examensbevis

Yrke	Period	Totalt antal	Viktigaste mottagarstater	Ursprungsstater
Läkare	1995/96	18336	UK, B, F	UK, F, E
Sjuksköterska	1995/96	3598	UK, NL, B	IRL, UK, NL
Tandläkare	1995/96	952	UK, E, B	UK, I, E
Barnmorska	1995/96	324	UK, IRL, NL	UK, IRL, NL
Arkitekt	1991/96	1221	UK, IRL, NL	UK, IRL, NL
Veterinär	1993/94	1988	UK, F, B	B, IRL, D
Apotekare	1993/94	306	UK, B, IRL	UK, B, F
Lärare	1995/96	1544	UK, E, D	E, UK, D
Sjukgymnast	1995/96	1015	F, D, A	NL, B, D
Ingenjör	1995/96	386	UK, P, D	NL, D, E
Advokat	1995/96	311	UK, D, IT	IRL, F, E
Övriga	1995/96	1959		
Totalt		31940		

Antal klagomål rörande den generella ordningen och sektorsdirektiven (period : 1994-1998)

Yrke	Antal klagomål
Läkare	30
Sjuksköterska	18
Tandläkare	29
Paramedicinska yrken	26
Arkitekt	15
Veterinär	1
Apotekare	2
Läkare	38
Ingenjör	15
Advokat	14
Övriga	40
Totalt	228

ISSN 1024-4506

KOM(1999) 299 slutlig

DOKUMENTS

SV

10 08 02 17

Katalognummer : CB-CO-99-312-SV-C

Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer
L-2985 Luxemburg